

Rosario Barrainkua

*Berriz, Bizkaia
(1925)*

Aurkibidea

Biografia

1925. urtean jaio zen Ametzuan. 14 seme-alabatatik laugarrena izan zen. 10 urte gaz umezain hasi behar izan zuen, komentuan jasotzen zituen eskolak alde batera utzita. Berriz 1936 gogoratzen elkartekoek egindako grabazioan parte hartu zueneko da grabazio hau.

Zintak

BRZ-035

- **Proiektua:** Berriz 1936 gogoratzen
- **Elkarrizketatzailea(k):** Arrizabalaga, Maite
- **Data:** 2007-10-23
- **Iraupena:** 63 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne
- **Emalea:** Arrizabalaga, Maite

BRZ-036

- **Proiektua:** Berriz 1936 gogoratzen
- **Elkarrizketatzailea(k):** Arrizabalaga, Maite
- **Data:** 2007-10-23
- **Iraupena:** 56 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Emalea:** Arrizabalaga, Maite

Pasarteak

1. Gerra betean jaio zen ahizpa

- **Erref:** BRZ-035/002
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:00:32. **Bukatu:** 00:02:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » lhes egin beharra
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak

Laburpena:

Hamaika urte zituen gerrak irten zuenean. Ametzua baserrian jaio zen. Bere ahizpetako bat Arraten erreketek sartu zirenean jaio zen, gerra betean. Ebakutzeko esan zieten baina amak zioen berak ezin zuela erditu berri inora joan. Laugarrena zen hamabi anai-arrebatatik.

2. Komentuko mojekin eskolan

- **Erref:** BRZ-035/003
- **Iraupena:** 0:02:37. **Hasi:** 00:02:16. **Bukatu:** 00:04:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak

Laburpena:

Hamar urterekin umezain hasi behar eta eskola laga zuen. Gerra aurretik, komentuko eskolara joaten zen. Urrutitik joaten zirenei, bazkaria ematen zieten debalde. Bigarren errepublika garaian mojej eskola itxi zieteneko, eskola publikoa eraikita zegoen. Sei urterekin hasi zen eskolan.

3. Marrubi lapurretan harrapatu zituztenekoa

- **Erref:** BRZ-035/005
- **Iraupena:** 0:02:35. **Hasi:** 00:05:17. **Bukatu:** 00:07:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Komentuko eskolan zein berriztar ibiltzen ziren kontatzen du. Marrubi lapurretan ibiltzen zireneko anekdota kontatzen du. Mari Paz eta Maria Dolores ziren irakasleetako batzuk.

4. Ormaztegiko dendako Maria

- **Erref:** BRZ-035/008
- **Iraupena:** 0:01:09. **Hasi:** 00:11:23. **Bukatu:** 00:12:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)

Laburpena:

Ormaztegin denda zegoen; Maria zen dendaria eta beti ematen zien zerbait opari. Olgetarako Ametzuan moldatzen ziren; Handikoekin ibiltzen ziren.

5. Handikoak, gerran hilak bi alaba eta langile batailoian semea

- **Erref:** BRZ-035/009
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:12:32. **Bukatu:** 00:14:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Maritxu eta Felisa gerran hil ziren, Handikoak. Jose langile batailoian ibili zen; tabakoa erosi eta zigarroak egin eta gero saldu egiten zituela kontatzen du.

6. 99 baserriren jabe

- **Erref:** BRZ-035/010
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:14:32. **Bukatu:** 00:16:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Beraien baserriak ugazaba Durangokoa zeukan. Zein zen azaltzen du. Ametzuan zein bizi ziren kontatzen du. Ugazabak 99 baserri zituela kontatzen du, eta ona zela.

7. Artoari eta gariari harea nahastu, entregatzeko

- **Erref:** BRZ-035/013
- **Iraupena:** 0:00:42. **Hasi:** 00:18:29. **Bukatu:** 00:19:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Erreketeak sartu eta gero, txerririk hiltzen ez zuten lagatzen. Artoa eta garia entregatu egin behar izaten zuten, eta gutxiago entregatzeko, hondartzako harea nahasten zioten.

8. Durangoko bonbardaketaren eguna

- **Erref:** BRZ-035/016
- **Iraupena:** 0:02:27. **Hasi:** 00:22:23. **Bukatu:** 00:24:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Otxandioko bonbardaketaz ez dauka akordurik baina Durangokoaz bai; egun hura nolakoa izan zen kontatzen du. Handiko ezkaratzean zegoen Durangoko bonbardaketa izan zenean; hegazkinak hirunaka etortzen zirela dio. Bera oihuka hasi zen eta etxeakoandrea barrez hasi zitzaion; ez zekien bi alaba hil zitzaizkionik Durangon.

9. Hegazkinak zetozenean, babeslekura

- **Erref:** BRZ-035/018
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 00:26:47. **Bukatu:** 00:28:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Durangoko bonbardaketa baino lehen, hegazkinak pasatzen ziren eta babeslekuan egoten zen beste ume batzuekin batera. Non zegoen azaltzen du. Bonba txikiak baserriko soroetan bota zituzten.

10. Durangoko bonbardaketaren ondorioz hil ziren bi neska

- **Erref:** BRZ-035/019
- **Iraupena:** 0:02:32. **Hasi:** 00:28:09. **Bukatu:** 00:30:41

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak

Laburpena:

Durangoko bonbardaketaren ondorioz hil ziren Handiko bi alabetako bat, Felisa, etxera ekarri zuten zauriturik eta Rosarioren amak egiten zizkion sendaketak. Berak ez zuen ikusi baina haren uluak entzuten zituen. Ahizpa biak neskame zeuden Durangon eta elkarrekin zeuden bonbardaketa gertatu zenean.

11. Ehundaka soldadu karlista etxean

- **Erref:** BRZ-035/020
- **Iraupena:** 0:03:29. **Hasi:** 00:30:41. **Bukatu:** 00:34:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Ametzuan karlisten batailoi bat bi egunez egon zen. Egun horiek nolakoak izan ziren kontatzen du; aita abereekin etxetik joana zen. Herritarrak izan ziren abisua eman zutenak. Amak umeei geratu ziren baserriko bi bizitzetan. Karlistek ogi zuria ematen zieten. Sabaia eta ganbaran lo egiten zuten.

12. Hegazkina sentitu eta zangan sartu

- **Erref:** BRZ-035/021
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 00:34:10. **Bukatu:** 00:35:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Beldur handia pasatu zuen gerra garaian. Hegazkinak sentitu orduko, zanga batean etzanda egon zenekoa gogoan dauka. Hegazkin bat jausi zenekoa gogoan dauka.

13. Nazionalek jarritako isuna

- **Erref:** BRZ-035/024
- **Iraupena:** 0:00:59. **Hasi:** 00:37:08. **Bukatu:** 00:38:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Nazionalak sartu eta isunak eta atxiloketak hasi ziren. Mila pezetako isuna jarri zieten Ametzukoei eta Handikoei. Garia eta artoa entregatu egin behar izaten zituzten.

14. Errefuxiatu eibartarrak etxean

- **Erref:** BRZ-035/025
- **Iraupena:** 0:01:07. **Hasi:** 00:38:07. **Bukatu:** 00:39:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » lhes egin beharra

Laburpena:

Errefuxiatuak egon ziren beraien etxean, eibartarrak. Handikora joan ziren eta ez zituzten hartu, eta beraienegon egon ziren.

15. Isunak eta atxiloketak

- **Erref:** BRZ-035/027
- **Iraupena:** 0:02:46. **Hasi:** 00:41:25. **Bukatu:** 00:44:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Isunak herriko batzuei ipini zizkieten. Pedro Juan zaharra elkarrizketatzaileetako baten familiakoen etxera joan zen esatera zigorra jasoko zutela. Etxekoek isuna espero zuten, baina etxeko ama eraman zuten atxilotuta. Isuna ere jaso zuten eta ez zuten ordaindu. Zein emakume atxilotu zituzten aipatzen du.

16. Berriztarrak Saturrarango kartzelan

- **Erref:** BRZ-035/030
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:47:22. **Bukatu:** 00:48:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Berrizko emakumeak Saturrarango kartzelan egon ziren. Bere izebak ez zekien gaztelerarik. Anekdotak bat kontatzen du, amama plazan saltzen ibiltzen zenekoa.

17. Isilik berba egin behar

- **Erref:** BRZ-035/031
- **Iraupena:** 0:01:19. **Hasi:** 00:48:40. **Bukatu:** 00:49:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco
- Politika » Jarrera politikoak » Liskarrak politikan

Laburpena:

Etxean isilik berba egiten zuten, inork ez entzuteko. Beldur handia zeukaten. Auzoko emakume karlista bat aipatzen dute, bonbardaketa batean poste batera igo eta bonbak botatzeko eskatu zueneko.

18. Fusilamenduek terrorea eragin zuten

- **Erref:** BRZ-035/034
- **Iraupena:** 0:00:47. **Hasi:** 00:53:25. **Bukatu:** 00:54:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Fusilamenduak gertatu zirenean, jakin egin zuten. Terrorea sentitu zutela dio, beldur itzela.

19. Zergatik eraman zituzten preso emakumeak

- **Erref:** BRZ-035/037
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:55:57. **Bukatu:** 00:57:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Emakumeak preso zergatik hartu zituzten jakitea erraza ez dela dio. Berak uste du inoiz pentsatu zutena esateagatik izango zela, nazionalak egiten ari zirenakikiko kritikaren bat edo.

20. Txapel gorriak opari eskolan

- **Erref:** BRZ-035/040
- **Iraupena:** 0:02:17. **Hasi:** 00:58:36. **Bukatu:** 01:00:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:

Eskolan instrukzioa eragiten zieten bere ahizpei. Eskoletan mutikoei txapel gorriak ematen zizkieten. Anaia txapel gorriarekin etorrita, anaia zaharragoak kendu egin zion eta lupetzan zapaldu.

21. Felipe `Txarri´ren emaztea eta markesa gordeta

- **Erref:** BRZ-035/041
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 01:00:53. **Bukatu:** 01:01:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera

Laburpena:

<p>Felipe `Txarri´ edo `Berdugoa´ esaten ziotenaren alabekin
ibili zen eskolan bera. Gerra garaian, Feliperen emaztea eta markesa gordeta
egon zirela dio.</p>

Barrainkua, Rosario | ahotsak.eus Orr.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-08-25

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com